

A szakirodalom tanulmányozása

A téma váza

- A szakirodalom tanulmányozásának célja és funkciói
- A szakirodalmi tájékozódás forrásai
- A szakirodalom feltárása
- A szakirodalom feldolgozása

A szakirodalom tanulmányozásának célja és funkciói I.

- A pedagógiai kutatás fontos része
- A szakirodalom tanulmányozása során egy témára vonatkozóan a meglévő ismereteinket, tudásunkat feltárjuk, elemezzük, illetve az adott területre vonatkozóan szintetizáljuk.
- Nem mindig korlátozható a pedagógia területére.
- Célja:
  - Azon elméleti keretek megismerése, amelybe a jelenlegi kutatás eredményei beilleszthetők lesznek.
  - Korábbi kutatási eredmények feltárása.

A szakirodalom tanulmányozásának célja és funkciói II.

- Funkciói:
  - Segíti a probléma körülhatárolását.
  - Történeti perspektívába ágyazható a kérdés.
  - Segíti az ismétlődések, korábban bizonyított összefüggések újbóli igazolásának elkerülését.
  - Segíti a hipotézisek megfogalmazását.
  - Hozzájárul az eredményes kutatási módszerek és eszközök megválasztásához.
  - Elősegíti a kutatási eredmények megfelelő értelmezését.

A szakirodalmi tájékozódás forrásai I.

- Releváns szakirodalom kritériumai:
  - ugyanazokat a kérdéseket vizsgálja,
  - azonos elméleten alapul,
  - ugyanazon elmélet empirikus igazolására támaszkodik,
  - hasonló gyakorlatot elemez
- Szakirodalmi források fajtái:
  - előzetes források – Segítik a szakirodalmi források fellelését (pl.: katalógus, bibliográfia, stb.)
  - elsődleges források – A kutatásról készített közvetlen beszámoló (pl.: disszertáció, kutatási beszámoló, stb.)
  - másodlagos források – Az elsődleges források alapján készített összefoglalások (pl.: lexikon, kézikönyv, stb.)

A szakirodalmi tájékozódás forrásai II.

- A szakirodalmi források lelőhelyei:
  - könyvtárak, elsősorban az OPKM
  - szakfolyóiratok
  - internet

A szakirodalom feltárása I.

- A szakirodalom feltárásának két formája:
  - folyamatos tájékozódás – Az adott témában szükséges folyamatos, hosszabb tájékozódást szolgálja (pedagógus, pedagógusjelölt és kutató számára egyaránt).
  - visszatekintő (retrospektív) tájékozódás – A kutató egy időpontban feltárja az őt érdeklő téma szakirodalmát, visszamenőleg.

A szakirodalom feltárása II.

- A szakirodalom feltárásának főbb mozzanatai:
  - A kutatási probléma belső felépítésének, külső kapcsolódásainak pontos feltárása.
  - Releváns másodlagos források tanulmányozása (alapvető kulcsszavak keresése)
  - A téma szempontjából fontos kulcsszavak listájának összeállítása.
  - Referáló folyóiratok legfrissebb számainak áttekintése, így az szükséges elsődleges források adatainak kigyűjtése.
  - Az elsődleges források beszerzése.
  - Az elsődleges források tanulmányozása, jegyzetelése.
  - A jegyzetek rendszerezése, a saját tanulmány szerkezetének kialakítása, illetve a kritikus áttekintés elkészítése.

A szakirodalom feldolgozása

- A szakirodalom feldolgozásának elemei:
  - a feltárt irodalmak elemzése, értelmezése,
  - a feltárt irodalmak rendszerezése,
  - a feltárt irodalmak saját rendszerünknek megfelelő szintetizálása,
  - a feltárt irodalmak saját rendszerünknek megfelelő kritikus ismertetése.
- A szakirodalom feldolgozását segítő módszerek:
  - jegyzetelés (naplózó kivonatolás, cédulázás, tárgyi jegyzet)
  - bibliográfia készítése